

4 . 1 . 1961 tarih ve 211 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 87 ve 88 nci maddelerinin değiştirilmesine dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 5 . 5 . 1972 - Sayı : 14178)

No.
1582

Kabul tarihi
25 . 4 . 1972

MADDE 1. — 4 . 1 . 1961 tarih ve 211 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 87 ve 88 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 87. — Askerler karakol, karakol nöbetçisi, devriye, nakliyat muhafazası hizmetlerinde veya asayişini temin için görevlendirildiklerinde aşağıda gösterilen hallerde silâh kullanmaya yetkilidirler.

I. - Silâh kullanılmasını gerektiren haller :

a) Bu hizmetlerden birini yaparken müessir/bir fiil ile taarruza uğranıldığı veya müessir bir fiil veya tehlikeli bir tehdit ile bu hizmetlerin yapılmasına mukavemet edildiği takdirde bu taarruz ve mukavemetleri gidermek için.

b) Bir taarruz veya mukavemete hazırlanan ve silâhını veya mukavemete elverişli bir aleti bırakmaya davet edildiği halde, bu davete derhal itaat etmeyen veyahut bıraktığı silâhı veya aleti tekrar eline almaya davranan veya alan kimseyi itaate zorlamak için.

c) Bu kanunun 80 ve 81 nci maddeleri gereğince muvakkaten yakalanan bir şahsın veyahut muhafaza ve sevki kendisine tevdi edilmiş olan bir tutuklunun veya hükümlünün kaçması veya kaçmaya teşebbüs etmesi ve verilecek dur emrini dinlemediği görüldüğünde başka türlü ele geçirilmesi kabul olmadığı takdirde yakalanması için.

d) Kendi muhafazasına tevdi edilmiş olan insan ve her türlü eşyaya karşı vukubulan taarruzu defetmek için.

e) Bu maddede sayılan görevleri yapan askerlere karşı, sözle yapılan sataşma veya hareketlerin bertaraf edilmesi sırasında mukavemet, taarruz, müessir fiil veya tehlikeli bir tehditle karşılaşıldığında bu halleri gidermek için.

II. - Silâh kullanma derecesi :

Bu maddede yazılı hizmetlerin yapılması sırasında silâh kullanılması için başkaca bir çare kalmaması veya zaruret olması şarttır.

1. Şahıs veya topluluk silâhsız ise; mukavemet, taarruz, müessir fiil veya tehdidin derecesine göre asayiş hizmeti ile görevli birlik komutanı gerekli uyarıyı yaparak silâh kullanılacağını ihtar eder. Bu ihtara itaat edilmezse bunu sağlayacak dereceden başlamak üzere silâh kullanılır.

2. Şahıs veya topluluk silâhlı veya taarruzun önemli derecede etkili kılacak şekilde aletleri taşıyorsa, silâh veya aletlerin bırakılması ihtar olunur. Tecavüz taarruz veya mukavemet buna rağmen devam ederse itaati sağlayacak dereceden başlamak üzere silâh kullanılır.

III. - Silâh kullanma tarzı :

1. Silâh çeşitlerine göre etkili olabilecek şekilde kullanılır. Önce kesici ve dürtücü silâhlar ile ateşli silâhlar hedefe tevcih edilir, sonra ateşli silâhların dipçik ve kabzaları kullanılır, daha sonra kesici ve dürtücü ve ateşli silâhlar bilfiil kullanılır.

2. Silâh kullanmak mutlaka ateş etmek değildir. Ateş etmek son çaredir. Önce havaya ihtar ateşi yapılır. Sonra ayağa doğru ateş edilir, mukavemet veya taarruza veyahut tehlikeli bir tehdide varan mukavemet hali devam ederse, hedef gözetilmeksizin ateş edilir.

IV. - Ateş emri ve kendiliğinden ateş etmek :

1. Ateş etmek bilhassa bunun için emir verilmiş olmasına bağlıdır.
2. Ateş emri verilmemiş olsa dahi her asker silâhını kullanabilir. Ancak silâhını kullanılacağı zamanın ve kullanma derece ve tarzının tayini her olayın cereyan ettiği haller ve şartlar gözönünde tutularak silâhını kullanacak asker tarafından bizzat takdir olunur.

V. - Ateş emri vermeye yetkili makamlar :

1. Bu maddede yazılı görevleri yapmak için birliğe görev veren üst komutan olay yerinde bulunuyorsa sözle ateş emri vermeye yetkilidir. Komutan, bu emri yazı ile teyideder.
2. Asayişe memur edilen kuvvetlerin olay yerinde bulunan birlik komutanı veya asayişe memur edilen birliğin parçalarına komuta eden en küçük komutan ve âmirler dahi daha önceden emir verilmemiş olsa bile sözle ateş emri vermeye yetkilidir.

VI. - Sorumluluk :

Her olayın cereyan ettiği haller ve şartlar gözönünde tutulmak kaydıyla bu madde hükümlerine göre silâhını kullanan askere ve silâh kullanma emrini veren birlik komutanına sorumluluk yüklenemez.

Madde 88. — Silâh kullanma yetkisini haiz bulunan her asker veya silâh kullanma emrini vermeye yetkili her komutan kanunun tayin etmiş olduğu müsaadeleri yerinde ve zamanında kullanmaz veya silâhlarından tamamiyle istifade etmezse fiilin mahiyetine göre cezalandırılır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Millet Meclisi			Cumhuriyet Senatosu		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
			4	49	252
15	127	277		51	293
21	40	2		52	324:351
23	67	482:494			
	68	563:576			
	69	633:649			

I. - Gerekçeli 473 S. Sayılı basmayazı Millet Meclisinin 67 nci Birleşimine, 88 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosunun 52 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II. - Bu kanunu; Millet Meclisi Millî Savunma, Cumhuriyet Senatosu Millî Savunma Komisyonları görüşmüştür.

III. - Esas No. 1/504